

Використані джерела

1. Бобко Л. О., Мариняк Л. В. Актуальні проблеми формування кадрової політики системи державної служби України. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2018. № 10. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1318>
2. Синицина Н. Г. Світова практика управління людськими ресурсами та актуальні проблеми інституту державної служби в Україні. Державне будівництво. 2011. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2011_1_22
3. Тищенко О. П., Королюк Т. О. Реформування моделі управління людськими ресурсами державної служби. Університетські наукові записки. 2017. № 1. С. 343-355.

Тимків Галина

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Попович Т.М.)

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Одним із пріоритетів державної політики є соціальна спрямованість економіки, в якій однією з головних сфер діяльності є розвиток соціальної сфери на найближчому до людини – місцевому рівні. З метою реалізації конституційного права громадян на соціальний захист держава повинна забезпечити відповідну якість надання соціальних послуг, і насамперед – через удосконалення системи управління соціальним розвитком територій. При цьому реформування управлінських підходів у сфері соціального розвитку стосується не лише центральних, а більшою мірою місцевих органів виконавчої влади.

Основна проблема у цьому аспекті полягає в оптимальному поєднанні місцевих та загальнодержавних інтересів, а також в реалізації цілеспрямованої соціальної політики на місцях в умовах обмеженості фінансових ресурсів. При цьому саме на рівні громад досягається більша ефективність прийняття управлінських рішень, результативність реалізації соціальної політики, а також можливість залучення громадян не лише до процесу споживання послуг, а й до їх виробництва [1, с. 171].

Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 р. визначено, що метою реформування системи державного управління і місцевого самоврядування має бути створення децентралізованої моделі організації влади, спроможної ефективно впливати на процеси соціально-економічного і культурного розвитку територій [2]. Більшість повноважень, що безпосередньо стосуються соціального розвитку громадян, за принципом

субсидіарності повинно бути передано для виконання на рівень територіальних громад. Натомість практика управління соціальним розвитком регіонів засвідчила, що повноцінної децентралізації цих повноважень на користь органів місцевого самоврядування відбувається досить повільно. Крім того, дієвість регіональної соціальної політики залишається вкрай низькою через недосконалість розвитку міжбюджетних відносин у державі, власна ж соціальна політика регіонів ще не набрала системного вигляду. Це призводить до розпорошення головної мети будь-яких трансформацій, а саме – створення умов для всебічного людського розвитку, і насамперед – соціального розвитку на рівні територіальних громад.

Таким чином, сьогодні в діяльності місцевих органів влади і органів місцевого самоврядування у сфері управління соціальним розвитком відсутня ефективність проведених програм і заходів, що обумовлено наступними чинниками:

- зниженні активної позиції органів виконавчої влади всіх рівнів у вирішенні соціальних питань і збереженні соціальних надбань територіальних громад;
- відсутності чітких вмотивованих підходів щодо фінансування усіх секторів соціальної сфери як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях;
- різкому зниженні обсягів фінансування зі сторони держави, що обумовлює недостатнє фінансування освіти і охорони здоров'я, призводить до критичного мінімуму кількості безкоштовних послуг цих галузей;
- нерозвиненості місцевих ініціатив стосовно реалізації соціальних благ, наданні соціальної допомоги;
- значному рівні безконтрольної комерціалізації соціальних і культурних послуг, що відсторонила від якісного обслуговування більшу частину населення;
- декларативному характері децентралізації, що не супроводжується відповідним перерозподілом ресурсів між центром і регіонами.

Забезпечення соціальної стабільності в Україні передбачає зміни в системі механізмів територіального управління соціальним розвитком. Необхідно чіткіше окреслити стратегічні орієнтири розмежування функцій соціального управління між регіонами, їх взаємну відповідальність за суспільний поступ у країні.

Стратегічним завданням реформування управління соціальною сферою є забезпечення кардинальних змін в її розвитку на всіх рівнях організаційної ієрархії з метою більш якісного відтворення соціальних відносин. Насамперед це пов'язано з:

- підвищенням компетенції територіальних громад щодо реалізації

делегованих їм функцій з формування власних організаційно–господарських структур соціального управління;

- моніторингом змін стану соціального життя в регіоні, з розвитком міжрегіональних схем розселення і соціальної інфраструктури;

- розробленням територіальної організації системи обслуговування населення;

- розвитком множинності форм організації обслуговування населення і конкуренції за рахунок децентралізації мережі об'єктів державної форми власності;

- удосконаленням і створенням нової соціальної інфраструктури, в тому числі для розвитку системи страхових послуг;

- чітким і прозорим контролем за цільовим використанням ресурсів, наглядом за відповідністю функціонування і розвитку локальних систем обслуговування населення тощо.

З метою вирішення проблем управління соціальним розвитком територіальної громади необхідно прийняти на законодавчому рівні нормативні документи щодо затвердження механізмів подальшого реформування галузей соціальної сфери в регіонах в частині більш повного забезпечення основних конституційних соціальних гарантій громадян; підвищити роль органів виконавчої влади і місцевого самоврядування щодо збалансованості грошових надходжень і видатків громадян, надання матеріальної підтримки населенню. Разом з чітким законодавчим розподілом повноважень, відповідальності і фінансово-економічної бази між загальнодержавним і місцевими рівнями центр ваги управління соціальною сферою має бути перенесений на місцевий рівень. Розвиток системи соціальних послуг на рівні місцевої громади дозволить забезпечити:

- цільову спрямованість, поглиблення адресності, покращення якості життя населення;

- ефективність розподілу і використання ресурсів завдяки детальному і своєчасному реагуванню органів місцевого самоврядування на потреби громадян;

- чіткий взаємозв'язок між коштами, що сплачують платники податків, і рівнем послуг, що надаються у громаді за рахунок цих коштів;

- сприятливі умови для надання соціальних послуг недержавними суб'єктами (суб'єктами підприємницької діяльності на засадах державно-приватного партнерства у сфері надання соціальних послуг населенню територіальної громади).

Використані джерела

1. Державне управління соціальним розвитком України: Монографія. За заг. ред.

В.Є. Воротіна, Я.А. Жаліла. Київ: НІСД. 2010. 288 с.

2. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 р.: Постанова Кабінету Міністрів України від від 6 серпня 2014 р. № 385. URL : <http://economy.gov.ua/index.php?id=15648&tp=1&pg>

Тимчишин Лілія

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.е.н., проф., професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Желюк Т.Л.)

ПРОБЛЕМИ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДАННЯ ЯКІСНИХ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

Базою всебічного розвитку людини як особистості є освітній простір, в якому відбувається навчання, спілкування, взаємодія, спільна діяльність учнів, вчителів. Ключовою ланкою такого простору є сучасна школа, ознаками якої мають бути: особистісно орієнтована освіта, дитиноцентризм, компетентнісний та діяльнісний підходи, педагогіка партнерства. Освітній простір у сучасних дослідженнях розглядають як цілісну й динамічну систему, складне багаторівневе і багатофункціональне утворення, що в рамках єдиних базових стандартів забезпечує взаємозалежність та взаємодію своїх складових, і як складну ієрархічну структуру, піраміду просторів різних рівнів: глобального, континентального, окремої країни та регіону, локального (окремого закладу освіти), сімейного, особистісного [1, с.5].

Забезпечення якісних освітніх послуг є одним із найбільш важливих і соціально чутливих завдань об'єднаних громад. Майже в кожній громаді послуги освіти стосуються не менше 30% населення громади (діти, їхні батьки, вчителі), освіта складає до 45% видаткової частини місцевих бюджетів ОТГ, діяльність освітньої мережі забезпечує постійною роботою до 25% працездатного населення громад [2]. Але в цьому напрямку також багато викликів. Оцінюючи досвід діяльності ОТГ у Тернопільській області у сфері освіти варто зазначити, що управління освітою та забезпечення якісних послуг виявилось складним завданням для органів місцевого самоврядування громад. Передусім в пошуку необхідних ресурсів для підтримки освітнього процесу та недопущення відтоку кадрів. Більше того, новий освітній простір вимагає від сучасних шкіл та їх керівництва дотримання чотирьох базових принципів, які також вимагають додаткового фінансового супроводу: енергоефективність, сучасне обладнання, мотивуючий простір і комфорт, інклюзія та безбар'єрність.